

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizethet csupán a kiadónál vagy a kirendelt árusnál.

Előfizetési pénzek, reklámok és hirdetések a kiadónál vagy a kirendelt árusnál.

A lap szellemi részére a a nyilatkozat minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetési díja: három hasábnos betűsor 5 kr. — Nagyobb és többzetű hirdetések jutányosan eszámoltatnak.

Bélyeg minden betűsoránál 30 kr.

NYILATKOZÁSOK: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1889-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyetől a kiadónak címelve — legkésőbb postautalványval — a nyomtatandó példányok s pontos szétválasztás tekintetéből, mielőbb beküldendők.

KÉK LASZLÓ,
kiadó és lapigazgató.

HORVÁTHI DÁNÓ,
felelős szerkesztő.

B-Gyarmat, április 25.

Nagy férfiak mindig megtalálják az idejét és módját annak, hogy programjukat, s jövő munkálkodásuk irányelveit az állampolgárok tudomására hozzák.

Ily nagy szabású programbeszédnek tartjuk Wekerle pénzügyminiszterünkét, melyet N. Bányai mondott el hűségvetőként; ily nagy fontosságú ama nyílt levél, is melyet Szilágyi Dezső igazságügyminiszterünk intézett pozsonyi választóihoz. A magyar kormány ezen két fiatal hatalmas tagja oly nyilatkozatokat tettek, melyek míg egyrészt örömmel tölték el lelkünket, másrészt a Tisza Kálmán által jól megvetett alapokon biztos reményt nyújtanak arra, hogy szerett hazánk felvirágoztassék.

Tisza Kálmán másfél évi pénzügyministersége alatt megmutatta az utat arra nézve, hogy miként rendezessék pénzügyünk; Wekerle a kijelölt úton biztosan, minden fennakadás nélkül haladhat tovább; nagy tehetsége és organisáló erejével a kijelölt irányelveket végre fogja hajtani.

Szilágyi Dezső nyíltan kimondja, hogy mily reformokat lát elsősorban szükségeseknek. Ő egészen fel akarja karolni az igazságügy reformját, megjelöli a bírói szervezet kiegészítését, a királyi tábla decentralizációját, az igazságügyminiszterium és az igazságügyi szervezet többi elemjének reformjait. Kijelenti a jogegységet s az erre vezető rendszeres kodifikációt, az örökösödési törvényt, mint a törvényhozás első tárgyát, hogy e tekintetben is elérhessünk a művelt népek jogéletének magaslatát. — Szilágyi Dezső attér azután egy épen nemis szorosan az ő tárazájához, de a belügyi tárazához tartozó kérdésre, s az a közigazgatási reformja, a közigazgatási államosítás, amai választott tisztviselők helyett kinevezett hivatali testülettel. — Gygesen alkalmazza itt Tisza Kálmának Debreczenben 1881-ben tartott beszédéből a következőket: „A jó közigazgatás oly fontos tényező, hogy ha azt a történelmi alapokon fejlett közigazgatási rendszer mellett elérni nem lehet, el kell énni úgy is, hogy azzal szakítsunk.” — Azóta — ugymond — több mint hét év telt el. E hét év alatt mindinkább nagyobb és nagyobb körök nyertek meg e reform eszméjének; olyanok, kik akkor még azt elleneztek. Ma alapos reményt táplál annak diadala iránt. A közigazgatási államosítás a nines felvéve Szilágyi programjában, ezt ő csak mint politikai törekvéseinek célpontját jelöli meg, de megmondja a módokat, melyek alapján a cél elérve lehet, ugyanis a közigazgatási tisztviselők gyakorlati kiképzése s a közigazgatási bíráskodás megalkotása által.

A közigazgatási államosítást tervszerűen, fokról fokra kell keresztül vinni, s arra a talajt elkészíteni. Azért is kell még erre egy pár év, mindenesetre pedig oly férfiak, kik Szilágyit e cél elérésére támogatni fogják. Mint látjuk, Szilágyi nagyon sokat markolt össze, de amilyen erős keze van, a mit megmarkolt, azt nem eresztí ki a kezéből. Adjá Isten, hogy reformeszméit hamarabb keresztül vihesse.

Népünk nagy halandóságáról.

VIII.

Hazánk népességi viszonyaira nézve felette szomorú jelenség a törvénytelen születések évről-évre nagyobbodó száma is. Szomorú jelenség ez főleg azért, mert ez meg kétségkívül társadalmunk erkölcsi és nemuleg viaszás politikai viszonyaira vet árnyat.

Eltekintve ezekről, minthogy ebben is szaporodás rejlenék, örömlünk kellene annak: a mennyiben mintegy 2000, az ez is tényezője szaporodásunknak, és mert az ezenemű szaporodás legfőbbnyire oly érteljes, egészséges fiatal egyénekkel függ össze, kiktől a természet törvénye szerint mindig épibb egészségesebb alkotások várhatók.

De hát mi hasznunk van ezen szánandó lénnyek — ezen „gyermekvilág proletárjai”-ból? kik már aránylag nagy számban történő halvaszületésük által kiltatásban lévő további sorsukat. Dacára annak, hogy nekik is vannak szülők, mégis szülők nélkül való árvaak ezek. A bűnös, szemtelen apa emelt fővel katal szenvedélyei számára újabb préda után. Teheti, hiszen ha nem elég bárgyú az apaságot elismerni, a házassá sem gúrból meg. Az anya vagy azonnal végez ártoftan szülőtével, vagy kiadja azt lelkellen, vén Megértnak, oly csekély díjért, hogy a mellett piszokban, éhen kell elvesznie az elhagyott szegénynek.

Ugyan kinek van komoly gondja ezen majdnem nyilvánosan üdött emberölésre? Vagy a mi, inkább formális szabályaink talán képesek elenyűzni az embernek ezen ördögi gonoszságát? Jól mondja a humanus érzésű Veszelszky, hogy a törvénytelen születések kis hulláin minden esetben törvényszéki boncolást kellene végezteni; mert az lehetetlen, az nem természet, hogy 100 törvénytelen születésből csak 8 maradjon életben. Poroszországban hivatalból kutadják, nyomozzák az apát, hivatalból, — nem pedig egyetlen hosszúságú pór utján állapítják meg az apaságot.

Nagyon szomorú a halálzási arány a törvényes születésekre nézve is. Legszomorúbb valamennyi európai állam közt. All ez főképp az alsó néposztályra nézve, pedig ez képezi az államfenntartó, államalkotó elemet. Ez dolgozik, ez izzad, ez hiszta az igát, s nélküle bizony nagyon rossz dolgunk lenne Kétfelmén tekintetben. A szervezeti zűllödes folytan ezekben is sok az időfelölti születés; még több a születési gyöngöcs.

Földművelő ország lévén hazánk, midőn a tavasz megjön; népünk, hogy a rövid ideig tartó munkaidő alatt, minden külső dolgot elvégezhesen, részben, hogy már nagyon is éhező gyermekeink legalább a szaraz kenyert beszerezzék: még a tél fagyja ki sem engedett, már siet a mezőre gyermekeink aprajával, nagyjával, hol bizony, főleg a napszámában és úrén lévő anyának másodrendű dolga magzatának gondozása. Leágyaz neki a nedves, hideg harizdiba; s akkor lopja magát akárhányzsr hozzá, mikor már felig megdermedt, kicsinyje. Vagy ha jobb érzésű és okosabb az anya, ottthon hagyja gyermekeit vagy gyermekeit, az alig pár évvel idősebb testvéreket. Nem tudom, mi jobb a kis lelekre nézve, az elhagyott ottthon magájára-e, a hol éllen, szomjan, akár agyon-sírhatja magát, vagy a fennebb vázolt anyai közelség? Nincs ezekben semmi különbség arra nézve, hogy a gyöngéd s a külső káros behatások iránt még csekély ellátással szervezett meg ne betegedjen, s mint ilyet akár ottthon hagyja, akár magával viszi a mezőre, a rossz vég esaknem mindig bizonyos.

Azután essék a husvét vagy búcsu bármily hideg időre, az oktanal aszsony, — mert az úgy szokás, — kirakja kis esemétét az udvarra, maga felig pórére vetkőzve neki lát nagy hűvel háza inázolásának, tapasztásának, meszelésének, okozván ezáltal lakosbájában hitekgi ki nem száradó nedvességet, s igen sokszor úgy magának, mint kis gyermekeinek súlyos foku betegséget, mely, hiányozván a gyógyítási szükséges értelem, jóakaratt s egyéb kellekek, mily sok kicsit költöztet az „angyalok ország”-ába. Hát a farsangi orgák alkalmával bámszokdo anyáknak karjaikon tartott csecsemők közül hanyat „vesz el” a jó Isten.

Igen természetes, hogy a közép életkorúak nagy halandósága szűli leginkább társadalmunk számára a nagyszámú árva. Nem tudom bizonyosan, de gondolom, hogy árvaink sokaságát is valószínűleg észreveszünk Európában. Vajon törödlünk-e komolyan, lélek-ből, szívbel ezen szerencsétlenekkel. Összes száma azon elhagyott árva gyermekeknek, kik közöndözásban részesülnek, kitesz talán 2500-at, hogy a többi labatlandok s kényelődünket zavaró árvaakra nézve is tegyünk valamit, — legalább a látszat kedvéért — utaltuk őket azon közép korszakra, mely a számmalkó súlyos terhek alatt maga is csak úgy roskadozik. Könynyű ezekből folyólag belátnunk, hogy árvaúnknak hány 00, a el emberkor.

Jeremy Gabor,
t. m. járásorvos.

A „gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete” b-gyarmati fióktelepe pék és liszt-üzletének belkezelési szabályzata.

(Folytatás.)

16 ik számból tárlány miatt kimaradt.

15. §. Az árusarnok felügyeletére szakkbizottság alakul, mely bizottságban a felelősséggel viseltető tagok sorrendszert az e célra történt megállapodás alapján vehetnek részt s gyakorolhatják felügyeleti jogukat.

A szakkbizottság elnöke a fiók telepkészlo bizottság elnöke vagy annak alelnöke vagy a célra kirendelendő helyettes.

A szakkbizottság legkevesebb 5 tagból álland, kik közül ha 3 tag együtt van határozott képes.

A szakkbizottság tendője leend az árusarnoknak összes ügyeit felügyelni és vezetni.

Tartoznak folytonos figyelemmel kísérni, hogy az árusarnok részére a szükséges cikkek, az üzletvezető bejelentése folytan, időnként, beszerzessenek, hogy az üzlet hiányt ne szenvedjen.

Ha tehát maguk is tapasztalandják, hogy valamely ciknek a beszerzése szükségeltetik, azok, jegyzéket írásba veszik, és azt az intéző bizottságnak bejelentik.

Ha esetleg az árúért azonnal készpénz küldetik a pénztárból nyugta mellett az kivételt s elküldetik, nyugtát utóbb a pósta vetvényvel kicsérletnek.

Tendőjük legfontosabb része az árusarnok forgalma bevételeinek és kiadásainak ellenőrzése lévén, hogy az elárusító üzletvezetővel biztos s minden kételet kizáró elszámolásuk lehessen.

a) A múlt évről maradt árúcsikk meglevő és felülvizsgált kimutatása, melyben mind a vételi mind az eladási árak cikkekenként bejegyezve vannak; továbbá minden az időközben érkezendő áru szállítmányok, midőn átadatnak az üzlet vezetőnek külön e célra készítenő számlákba beírtnak, a bizottság által meghatározott eladási árakkal együtt, úgyzintén a cikkekkel együtt érkezett ládák, zsákok stb. eladási értéke is.

Ezen számlákban az árúcsikk eladásából bevérendő érték összegeztetik, s az elárusító által is aláíralt, hogy azokat valóban álvette. Ezután ez összegek bejegyzetnek az üzletvezető könyvébe, a „tartozik” lapra, a „követel” lapra pedig mindenkor beírja az üzletvezető az általa időnként a pénztárba beszovaltallott összeget, mely mindig a pénztáros vagy a napi biztos elenjegyzéssel nyugtázatik.

Igy az elszámolás a két lap feljegyzései és a fennmaradt árú számvétele alapján mindenkor egész pontossággal megtörténhetik.

Ugyancsak a szakkbizottság feladata felügyelni arra hogy az üzletvezető és esetleg alkalmazottjai mindenkor teljes igaz mértékkel adjon el s hogy nem lép e túl a bizottság által úgy a tagok, mint esetleg a nem tagok számára is megállapított árakat.

16. §. Az elárusításnál az üzletvezető részéről tanusított legkisebb lelkiismeretlenség, ha két hiteles tanu által beigazoltatik, az intéző bizottsági tagok előtt, az üzletvezető rögtöni elmozdítását vonja maga után és állása más szakértővel leszen betöltendő. Esetleg pedig mig egy más üzletvezető alkalmazhatatik az üzlet egy e célból megválasztott bizottság tag által kezeltetik.

(Folytatás és vége következik.)

Zagyva-Róna község évi jelentése.

(Folytatás.)

5) Tűzrendőri szempontból van szerencsénk jelenlenni, hogy a község tulajdonához tartozó épületek tűz ellen biztosítva vannak és hogy tűzrendőri szempontból a község előjárásába akké t intézkedett, hogy a község tulajdonához tartozó tűzi fecskendőket készen tartotta és nyáron át a község lakosait arra kötelezte, hogy lakásaiknál hordókban vizet, egy pemetű és egy csáklyát készletlén tartsanak. Itt van szerencsénk megemlíteni azt is, hogy a község lakosai iparkodnak zsupfedés házaikat cserép feddéllel felszerelni és a rendes szükséges kéményeket felépíttetni és ha a község lakosainak ebbeli buzgótsága így halad, pár év múlva a községben zsupfedelő és kémény nélküli ház nem lesz.

Itt van szerencsénk jelenlenni azt is, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úr intézkedése, illetve rendelete folytan, minden község 1 év lefolyása alatt, töltött testület felállítására illetve életbe léptetéséről gondoskodni tartozik és így ezen ügyben tanácskozára a községi képviselő testület legközelebbi időben egybe-hívni a község előjárásába köteleességének fogja tartani.

6) Közegészségügy tekintetéből jelenlenni vbn szerencsénk, hogy Zagyva-Róna község területén 1888. évben ragályos betegség nem uralkodott, a közegészségügy kedvező volt. 1888. év folyamán született 100. kat. 131, evang. 9. ir. 1 és így összesen 141 egyén. Elhalálozott 100. kat. 90, evang. 9. s így összesen 99 s így a születések az elhalálozásoknál felülhaladtak 42 egyénnel, a mi minden esetre kedvezőnek, mert így a község lakosai szaporodtak.

A védhímlő oltás a körörvos által fogantatott és az eddigi szokások képest a múlt évben és tavasszal a legelőre való kihajtás előtt az összes marha állomány az állatorvos által megvizsgáltatott s a marhák mind egészségeseknek találták.

Itt van szerencsénk megemlíteni azt is, hogy az 1888. évi VII. állategészségügyi törvények és annak végrehajtása iránt kiadott miniszteri rendelet szerint a közegben a marha járási levelek kezelése ezen utasítás folytán a jegyzői hivatal által vezetett és a szükséges marhavágatási biztos Dudas János községi lakos megválasztásával elletve léptetett.

7.) Iskoláztatási tanügy tekintetében van szerencsénk jelenteni, hogy a tankötelesek összeírása a körjegyző által a község előjáróságának közreműködésével fogantatottat s az összeírás egy példányát Nógrádmegyei tanfelügyelőséghez beleteszett, egy példányát pedig irattárra tetetett. Ezen összeírások szerint 1888-9. tanévben Zagya községben 91, Róna községben 19 és az ide tartozó Inászó hanyatelepen 253, így összesen 363 tanköteles van. A tankötelesek iskolába járatása pontosan teljesített.

8.) A közlekedési utak tekintetéből van szerencsénk jelenteni, hogy a vicinális utak az erre választott vicinális utbiztosítók felügyelete mellett a vicinális út felügyelő által építettek, javítottak és gondoztatnak. 1888. év folyamán a község határában lévő utakat elleni csapások nem érték és így a közlekedés jó volt.

9.) A községi birakodási jegyzőkönyv szerint 1888 évben beadottak összesen 133 ügy, ebből bírói írásbeli egyszéssel elintézték 105, ítélet hozott 28 ügyre, felebbesztés folytán a kir. járásbíróshoz áttették 4 ügy. Végrehajtás fogantatott 8 számmal, árverés megtartása azonban szükséges nem volt.

10.) A katonai nyilvántartási, ujonczosai, előmunkai és egyéb napi munkák és ügyek elintézése a múlt évben is a legnagyobb pontossággal, szorgalommal és lelkiismeretességgel intézték el részben a község előjárósága, részben a körjegyzői hivatal által. A megtartott ujonczosokon a község előjárósága jelen volt, a községi illetőségű és a megidézett idegen illetőségű védőkötelek ujonczosokat mind a sorozó bizottság elé állította, a katonai és népfelkeltési nyilvántartás pontosan vezetett és a szükséges havi, illetve egyenylevi évi változások kimutatások a jegyzői hivatal által a f. f. szolgabírói, illetve népfelkeltési járás parancsnoksági hivatalokhoz mindig beletesztek.

(Folytatás és vége következik.)

Közigazgatás.

A magyar gazdák jogbiztosítási szövetsége.

Felhívás a magyar gazdáköröshöz!

A magyar gazdák jogbiztosítási felállításának második évét fejezte be. A részvevő gazdákban a lefolyt két évben előfordult nagyszámú és tetemes jégkárok folytán — az elvezett oltó díjak és a készlettel kezesség alól történt felmentés előnyein kívül — külön osztalék ugyan nem volt kiosztandó, de örömmel konstatahatjuk, hogy a szövetség eszméje folyton nagy hódításokat tett a második évben is, a mennyiben az első évi díjbevételek szemben, mely forint 463,569.38 krt tett, a második évi díjbevétele már forint 525,348.80 krt emelkedett.

Most már tehát oly tekintélyes üzleti állomány felett rendelkezik a szövetség, hogy annak virágzása nemcsak minden kétséget kizár, hanem biztosan várható, hogy a külföldi vagy nagyrészt külföldi tőkével alapított — Magyarországban működő — társaságok minden gazdasági daczára évről-évre nagyobb kiterjedést nyerend.

Midőn ezen tényállást a magyar gazdákörösség tudomására juttatni szerencsénk van, bátrak vagyunk egyúttal azon fontos, ma már az egész ismert és követendő nemzetgazdasági elvre figyelmet felhívni, mely szerint csak azon ország vagyonszeresedhet és fejlődhet, melynek polgárai gondosan őrzik saját hazájuk tőkéjét és nem használtatják fel pénzüket idegen tőkék kamatoztatására akkor, midőn önmaguk ép ügy, sőt esetünkben jobban és czélzerűbben segíthetnek magukon.

Ha ezzel szembe állhatjuk azon tapasztalatot, melyet a tisztelt gazdákörösség tehetett és nagy részt bizonyára lett is, amaz idegen pénzzel alapított biztosító-társulatnál, mely a hivatalos lap hirdetése szerint legközelebb felszámolási fog, úgy hisszük, jól felfogott hazafiszi kötelességet teljesítünk akkor, midőn intő szavunkat emeljük honfitársainkhoz, arra kérve őket, hogy biztosítás céljából kiadandó állírléket ne vigyék ok nélkül a külföldre és ne fordítsák azt a külföldi tőke kamatoztatására.

Az előadottak alapján jégkár elleni biztosításra meglegyen ajánljuk szövetségünket a f. gazdákörösség figyelmébe, mely egyrészt azért, mert önbiztosítási alapon van szervezve, másrészt, mert az „első magyar általános biztosító-társaság”-ra támaszkodik, minden irányban tisztán magyar és kizárólag hazai tőkén alapszik.

Azon gazdáltnaknak pedig, kik tüz elleni vagy életkár kívánjuk biztosítani, szövetségünk alapítóját és védnökét, az „első magyar általános biztosító-társaság” ajánljuk, mely nemcsak minden tekintetben magyar, hanem úgy kormányzó-testülete, mint vagyonánál fogva, (20,000,000 forint) legalább is ép oly biztosítékot nyújt felének, mint bármely más hazánkban működő idegen intézet.

Kelt a magyar gazdák jogbiztosítási szövetsége felügyelő bizottságának 1889. évi április hó 16-án tartott üléséből.

Hazafiszi ödvözzettel a magyar gazdák jogbiztosítási szövetségének felügyelő és vizsgáló bizottsága:

Gróf Jankovics László elnök, valóságos belső titkos tanácsos, a somogy megyei gazdasági egyesület elnöke, Meiczner Gyula alelnök, Borsodmegyei alispánja és a borsodmegyei gazd. egyes. elnöke. Herczeg Flórián-Tóth

Egon alelnök, Anyos László földbírtokos, Bertha György földbírtokos, a vas megyei gazd. egyes. igazgatója, Gróf Bethlen Pál földbírtokos, Büttő Béni földbírtokos, a pozsony megyei gazd. egyes. elnöke, Ifj. Bleuer Lajos földbírtokos, Csávosy Ignác földbírtokos, kir. tanácsos, Id. Cséry Lajos földbírtokos, Domahidy István földbírtokos, országgy. képviselő, Forster Géza földbírtokos, a komárom megyei gazd. egyes. elnöke, Herényi Gotthard Sándor földbírtokos, Báro Gerliczy Ferenc földbírtokos, Jászard János földbírtokos, Jersziczky Béla földbírtokos, Visontai Kovács László földbírtokos, országgy. képviselő, Kalmár Endre kegyesrendi főnök, kir. tanácsos, Lippich Gusztáv földbírtokos, Marffy Emil földbírtokos, Ötölösi Magyar Imre földbírtokos, Molnár István földbírtokos, Zemplén megye főispánja, Manólovits Glisa földbírtokos, Muacovic Vaso földbírtokos, Gárgonyi Neumann Frigyes földbírtokos, nagykerekedő, Nádosy Kálmán földbírtokos, kir. tanácsos, a baranyamegyei gazd. egyes. alelnöke, Palfy Ferenc földbírtokos, kir. tanácsos és Szeged sz. kir. város polgármestere, Bonyhádi Perczel József földbírtokos, Nyír-Bogáthi Pecher József földbírtokos, Dr. Pulszky Agost földbírt. egyetemi tanár, országgy. képviselő, a nógrádmegyei gazd. egyesület II. alelnöke, Simon István földbírtokos, Skubits Jenő földbírtokos, a zalamegyei gazd. egyes. alelnöke, Simay Ede földbírtokos, Seitovszky János földbírtokos, Nógrádmegyei alispánja s a nógrádmegyei gazd. egyes. I. alelnöke, Szegedy György földbírtokos, es. és kir. kamarás, a vasmegyei gazd. egyes. alelnöke, Sillem Ottó gróf Pejacsevics Péter rumai és gróf Eltz vukovari uradalmainak kormányzója, Tolnay Lajos földbírtokos, országgy. képviselő, miniszteri tanácsos, Gróf Teleky József földbírtokos, országgy. képviselő, Várhelyi János földbírtokos, az arad megyei gazd. egyes. alelnöke, Vermes Mihály földbírtokos, Vereb Veg János földbírtokos, Viczmányi Odón földbírtokos, Zemplén megye főjegyzője, a zemplén megyei gazd. egyes. II. alelnöke, Gróf Wenckheim Frigyes földbírtokos, Gróf Zichy Jenő földbírtokos, valóságos belső titkos tanácsos, országgy. képviselő, Zeyk Gábor földbírtokos.

A község köréből

A „Nógrádi Lapok és Honti Híradó” ezimű becses lapjának 1889. évi március hó 31-én megjelent számában a hírek között „Az eszei hamisított bor” ezim alatt egy közlemény jelenvén meg, mely nekem mint illet embernek megbízhatóságomat és az eszei borok jó hírétől tanadja meg, engedje meg hogy a valódi tényállás felderítése, a már is felízgató közvélemény megnyugtathatása végett arra kérjem, hogy ezen itt röviden összefoglalt tény körülményeket becses lapjában felvenni, s így azt vajon az eszei bort hamisítottam-e vagy sem a nagy község elfogulatlan elbírására bízni kegyeskedjek.

Esegen lakván, hogy az eszei bornak minél nagyobb piacot biztosítsak, s hogy az eszei bortermelőket a reájuk monopolizált neheztelő borkereskedéstől megmentsem bár anyagi áldozatok árán, egy terjedbeli borkereskedő üzletet rendeztem meg, melynek eredménye az lett, hogy a múlt 1888. év őszén azon bormennyiségén kívül, mely a regale fogyasztáshoz szükséges volt, több száz hettelert bort vásároltam be.

A folyó évi január-hónak minőn épen egy boraim eladását czélzó üzletben létel voltam Esegőlt, egy rossz lelkű, s a járási fozszolgabírói hivatal részéről megjellett legerélyesebb nyomozás daczára eddig ki nem tudott egyén éjnek idején pénzembem betört, s ott 29 drb 7-8 hectoliter közt váltakozó telített hordóm vakcsapját kiverte, s a bennük levő bort pénzembem kieresztelte. A község lakosai megjellevén pénzembem ajtajának szabálytalan voltát, oda benéztek és látták a borzasztó vandálist. Ezen esetről jelentés tételvén a jegyzői hivatalban, és különösen Plachy Gyula úrnál, ki is vendégei Szilárdy István, Kudas István Plachy József és más urak társaságában a színhelyre sietett, s ott, hogy tetemes kármart némileg enyhítse, akként intézkedett, hogy a pénzbebe minden zugot kitöltő bor, szivó készülékkel felszedessék. Ezen engem mely halára kötelező kegyes intézkedés eredménye az lett, hogy a kibocsátott 29 hordóból 15 hordó felszedett. A felszedett bort, mert sokáig állott a pénzbe üregben, oly sajátságos ízl kapott, hogy azt, mint ezen némelységben elvezetlent, a fogyasztóktól elvontam, s csak is arra törekedtem, hogy azt kiegészítési célra használhassam fel.

Mielőtt azonban ezen czédomat elérhettem volna, egy jó akárom a szársi fozszolgabírói hivatalhoz feljelentést nyújtott be, melynek következtése az lett, hogy ezen 15 hordó borom hatóságilag zár alá vétetett, s abból vegyelemzés végett egy bizonyos mennyiség az állami vegykerületi állomáshoz küldetett be. Hogy a vegyelemzés mint eredményezett, arra teljes világot vet a szársi fozszolgabírói hivatal alább egész terjedelmében közölt 592-589. számú határozata: Stier Lipót eszei: lakos koresmárisnál közegészségre ártalmasság gyanúja miatt f. évi február 19-én Esegén az ugynevezett Forgács fele pénzbebebe lepereselt 15 hordó bort felett a m. kir. állami vegykerületi állomás mint szakértő közeg kikért véleményének meghallgatása után járási fozszolgabíró mint I. fokú egészségügyi hatóság következőleg határozott:

Az Esegén f. évi február 19-én Stier Lipót tulajdonában ártalmasság gyanúja miatt zár alá vett 15 hordónyi bormennyiség a zár alól feloldatik, köteles azonban tulajdonos 4-ét vegyeszeti vizsgálati díjat 8 nap különben végrehajtás terhe alatt megfizetni. Mert:

A fentebb is jelzett alkalommal Esegén megtartott vizsgálat alkalmával fides közben tapasztalt kellemetlen íze miatt közegközvetleg vezetékség gyanúja miatt lepereselt hordóborokból vett mintának a bpesti m. kir. vegykerületi állomás által megvizsgálása alkalmával kintott az, hogy a körlezes borok semmi mérgező anyagot magokbén nem foglalnak, s így az emberi egészségre

ártalmatlan nem lehetnek, de mivel — ugymond — kellemetlen ízük miatt élvezésre különben sem alkalmasak, a zár alól feloldandók voltak.

Miről a fel és Eseg közseg biraja értesiteltnek Szárak 1889. március 20-án.

Március 20-án.

Ezen száraz tények alapján a tekintetes szerkesztő úr, és Beeres lapját utján a nagyérdemű közönség elbírálására bizom vajon borhamisító vagy pedig egy aljas boszu áldozata vagyok-e?

Kiváló fizetésem nyilvánítása után maradtam Esegén alázatos szolgálja Stier Lipót

Banánk Antal leaváló bizottsági tagtól Szécsényből a következő értesítést vettük:

Szécsényben, 1889. évi május hó 3-án a délelőtti órákban pótlóvak vásárlása fog megtartatni, a honvél lovasság részére.

Felhívattak tehát mindazon tenyésztők és lótlajadonokok, kik háts szolgálatra alkalmas lovaikat eladni kívánják, hogy azokat a fentnevezett napon és helyen megjelenő pótlóvak bizottságnak az illető községhez elvél bemutatassak.

A megkivántató kellékek a következők: szabályos és kitartást ígérő testalkat, ép láb, könnyű terfogy mozgás, élénk veraklat, a 4-ik évtől a 8-dik évig terjedő kor és 158-166 centiméternyi magasság. Négy éves lovak korlátolt számban csak akkor vásárolhatók, ha erősek és jól kifejezték. A 158 centiméteren aluli lovak közül csupán kivételképen vételnek meg egyes oly példányok, a melyek kiváló jó testalkattal és kitűnő verrel bírnak.

A megvásárolt lovak a pótlóvak bizottság által azonnal a helyszínen készpénzben kifizetnek és átvételnek.

A lótenyésztők és lótlajadonokok egyúttal figyelmeztetnek, hogy eladott lovaikat a tartásra való kladiskor, az erre nézve megszabott feltételek mellett, mint vállalkozók visszavehetik, a mely esetben a lovak 5 évi kitűnő tartás után tulajdonukba visszamennék.

Hírek és Különlélek.

Személyi hírek. Seitovszky János alispánunk a húsvéti ünnepek B.-Pesten fölté kedves családjával. Az alispán B.-Pestről ápril hó 24-én jött vissza s foglaltat el hivatalát. Novák Lajos vármegyének fia s jeles történetész a húsvéti ünnepek körünkbe töltte. Szóba jött társaságában a vármegyei monográfia is, melyet Nagy Iván tudósunkra bíztunk. Novák vármegyének monográfiahoz igen sok adattal szolgálhat, s remélhető, hogy a két tudos egymással érintkezésbe lépve, a monográfia annál gyorsabban és tökéletesebben készül el.

Rymez. Tornyai Schlossberg Rudolf e napokban váltott jegyet Budapesten Brüll Teréz kisasszonnyal, Brüll Armin leányával. — Schlingner Albert, a Kulinka fele malmataki johid ügyvezetője mult vasárnap tartotta közfoglaj Miskolczon Guttman Lajza kisasszonnyal. — Luby Gabriella kisasszonnyal, Luby Mátyás b.-gyarmati közfoglaj álló ügyvéd kedves leányát e napokban jegyezték el Vály László, a b.-gyarmati kir. törvényszék segédteljesbíróje.

Kisvessző. A m. kir. igazságügyi minster a b.-gyarmati kir. törvényszékhez aljegyzőül (Várad Gyula helyébe, ki Losonczra nevezetett ki nem rég kir. albirójá) Szerényi Bélát, eddigi törvényszéki joggyakornokot, nevezte ki.

Családi öröm. Reményi Károly B.-Gyarmat város főbíráját s lapunk munkatársát családi öröm érte; ugyan neje, született Dévényi Aranka egy egészséges leány gyermekkel ajándékozta meg öt ápril hó 24-én a délutáni órákban.

Schopper György rozsnói püspök gyöngéledő egészségére s hajlott korára való tekintettel lemondott s e szándékát király Ofelségénél is bejelenté, aki a lemondást elfogadta.

Komlányi Anzelm kir. tanácsos és tanfelügyelő urat névünnepe alkalmából több tisztelője kereste fel Szécsényben ápril hó 22-én. Ezek között a megyei tantesztület érzelmet töltmésolta Zelenka János tantesztület elnök, a b.-gyarmati állami népiszkoláct Kemény Gábor igazgató tanító.

A b.-p. parti lapok mult szerdai számában oly hírek közöltek, hogy gr. Gyürky A. főispánunk főispáni alásáról lemondana. Biztos forráshól tudjuk azonban, hogy ezen híreknek semmi alapja sincs.

Füdfogy. A b.-gyarmati népkban azon elhatározása, hogy a tulajdonát képező füdfőház renoválándó, már végrehajtás alatt áll. A munkálatok ápril 24-én inditattak meg oly erővel, hogy a füdfőház már május 20-ka körül a közönség rendelkezésére bocsátható lesz. A füdfőházaknak elé tágas, nagy és díszes folyosó épül. A füdfőházak teljesen rendbe hoztatnak, s egészen új kadakkal látatnak el. Valóban nagy szolgálatot tesz ezzel a népkban melyen tisztelt igazgatósága a városi közönségnek.

Balogh Dező „100 Eredeti magyar Népdal” ezimű füzeté május hó elején a saját elhagyja. Miért is a tisztelt ívtartók szerző részéről az előfizetők szíves küldésére tisztelettel kértnek.

A járák. városi határozat folytán, újból kilesznek kavesztatva. A munkálatot a vicinális bizottság fogja eszközöltetni a háztulajadonokok költségére. A kinek ez ellen valami eszervelete volna, az ápril 27-től számított 8 nap alatt jelentse be Bantner Ottó vicinális bizottsági elnök úrnak.

Sikkesztés. A mult heten nagyobb sikkesztási esetben tartott meg a vizsgálat Hórich János kir. adófelügyelője fogalmazó által Abolován. Ezen vizsgálat alkalmával az adófelügyelője helyettes 12 napi fáradságos munka után kiderítette, hogy Abolohorsky Endre abolová körjegyző 7000 frt erőség sikkesztott adópénzket. Ily nagyobb mérvű sikkesztás talán egy sem fordult

varmegyenken egy körjegyző részéről sem. Csak az a feltűnő, hogy felhőrszgye ezen aó sikkasztásoknál már évek óta gyakorolhatta s úgy el tudta palastolni a dolgot, hogy a bűnos események csak nem régt lett fedezve. Lehetetlen ebben esdalkozásunknak nem adni kifejezést tudva azt, hogy a kir adófelügyelőségnek van oly tagja is, (Hennrich János ur) ki a sikkasztási bűncselekmények felderítésében a legnagyobb lelkiismeretességgel és szigorúsággal jár el. Hennrich ur már eddig 16 körjegyző és 30 előjáróság ellen felderített sikkasztási eseteket. (Szép statisztika!)

Érdekes rendkívüli közgyűlés volt városképviselő testületünknek múlt szombaton; sűrűs okul szolgált erre a vicinális bizottság előterjesztése városunk több utcájának halaszthatatlan rendezéséről. A bizottságot eljárásában az a gyakorlati, igen helyes eszme vezérelte, s városbíránk is évek óta azirant emelt szót, hogy az akadálytalan közlekedés s urbanus szempontból szükségesnek talált utcarendezések lehető gyorsasággal, hosszú időkre kinyújtás nélkül, s amennyiben a vicinális javadalom ehhez elegenden: akkor készítsenek el, hogy a hiányzó tőke a vicinális javadalom egyrészenek lekötésével kölcsön útján szerzessék be. Nagy érdem és elismerés illeti tehát a vicinális bizottság buzgó elnökét Baintner Ottó s tagjait Gazdik Lajos és Schultz Lajos urakat, valamint Elszner Ferenc kir. mérnök urat is, hogy elkészítvén a nagyhidat, a patvarczi, a Madách-türe, a kis-kereszt, a Tabán és a Jeruzsalem utcákra vonatkozó szabályozási tervezeteket és költségvetést, azokat most elfogadás végett a képv. testületi közgyűlés elé terjesztette. Viszont elmondhatjuk, hogy a képviselőtestület is a helyzet magaslataira emelkedett, midőn az előterjesztést, az azt megvilágító rövid eszmecsere után egészen magáévá tette, hozzáadván még a munkalathoz kiegészítésként a Nagytorbát és az Árok utca javítását is. Minthogy pedig a szükséges munkákra 11 ezer és néhány száz forintot tesz ki, fedezetül pedig a behajtható határlekkelal együtt csupan öt ezer néhány száz forint áll rendelkezésre: a hiányzó hater ezer forint az elő-

terjesztés értelmében, fizívi forrásokról mellett a helybeli pénzintézetektől felveendő kölcsön útján lesz fedezendő. A kölcsön biztosításait illetve forrásra fog szolgálni, mint már érintettük a vicinális évi javadalom mintegy 1600 fit megfelelő hianyada. Bizos remény van ahhoz, hogy helybeli pénzintézetünk szinten áthátva ezen városi közmunka ndvos voltától, mely a házak értékének emelése által a jelzálogkölcsönöknek nyújtó intézetek érdekét is előmozdítja, oleső (mint huszár 5-százalékos) kölcsönt fognak a városnak nyújtani. A képviselőtestület jegyzőkönyvi közönellet szavazván a vic. bizottságtagjai s a mérnök urnak, már most felhatalmazza őket az előleges és a legvalaszthatatlannab munkalátok verseny útján leendő eszközöltetésére. Intézkedés történt továbbá a már kész utcák jókarban tartását illetőleg; sőt a vic. bizottság elnöke a városbírával együtt az Ipoly folyó károsításának gátvétele czéljából is meghatalmazást nyertek. Mindez a feltámadási ömpek közüben dícséretes elhatározással történvén, adja a népek sorsát intéző nagy lsten, hogy a szép terv városunknak fellendülésére, javára mielőbb teljes mérvben végrehajthatassék.

Halálhír. Krista János póstényi birtokos és megye bizottsági tag, ki egyszerű földész kére nagyobb vagyonot szerzett, a múlt héten elhalt.

Felbírás. Valt huszár hétfejen d. u. 4 órákor a kecsényi pusztán, s villám ütött Br. Butler Ervin juhoköljába. A nagy tömegű víz és a villámcsapás nagy károkat okozott.

A vérsény kecsényi pusztájáról vettünk hírt Zsély és Zahora szomszédos községekből, hol a múlt hét folyamán alatt két ház 3 családjának nem kevesebb mint 7-8 hett gyermekét ragadta el ez az iszonyú járvány. Ugyanis Liszka János zsélyi jómódú gazdának Maria, Jozsef, János és Zuzanna nevű 7, 5, 9 és 12 éves gyermekeit, Zahorán pedig Tóth és Szankó György egy házban lakó sógoroknak három gyermeke hunyt el a vérhenyben; Liszkaéknak nem is maradt több gyermekek. Gyógykezelés hiánya a jelen esetben alig lehetett fel, mert a nevezett szülők az első parasztagzdiák közé

tartoznak; mindazáltal a vesz korlátozása végett felhívjuk a halóságok, különösen a körorvosok gondos figyelmét. Vajon a zahorai körorvos hol lakik valahol Hont-megyében? s vajon nem érkezett-e még el hozzáunk, hogy a Nógrádvarmegyebe teljesen beckett Zahora és Szalostény, mely községek minden tekintetben a mi szék- városunkra vannak utalva, ide mint már voltak is, ismét és végleg visszacsatoltatának? mert jogszolgáltatás és közigazgatás tekintetben nagyobb inuria már nem is képzelhető széles e házban, mint amilyent a nevezett két község társni kénytelen!

Nyilt-tér.)

Mihalik ezekre csak a lap olvasói iránti tekintéltől válaszolok.

En őt érdelem fenyegetéséért érdeme szírint lefordítam, mire ő provokált. Kijelentettem tehát, hogy elégteltetnyi egyenlem katonatiszti rangommal fogva nem adhatok, de kiállok vele.

Azonban segédel, (így különösen az egyik, ki őt nyilvánosan felpozította és ezért M. meg becsanatolt kért.) egymás után leköszöntek és a kitűzött határidőre más segédeket nemküldött.

Neki kellett-e a dolog ily állása mellett a lapot igénybe venni? Igaznak litzsk tehát az, amit városzerle beszélnek, t. i. hogy Mihalik észlelő. Az az is, hogy ő vele többé bármily irányban foglalkoztam volna, csak szegény raplis agyának rászűlenéne.

Már most ily erkölcsileg halott ember, kit ha felpozitnak, becsanatolt kör; a ki provokál, aztán gyávan meghátrál, kit mindenki Szvatopluk észlelő ivadékaának mond: nem lehet hivatalva a tiszt karnak tanácsot adni; sem engem sérteni nem képes.

Dorray Dező.

*E rovatban közlitékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Horváth Danó,
felvilágosító.

Megrendelési czím! A Draher Antal-féle kivitelű palacsósor

Dietrich és Gottschlig

BUDAPEST

vagy

DREHER ANTAL Kőbánya.

Csak teljesen letelepedett, tehát tőkértelme kivitelű sör székülde, folyton friss üvegöltésben, a minőség hűvös voltát mellett keszesség valatlalt.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árenged-mény.

Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyengébb minőségű sörök „Draher Antal kivitelű sör” czím alatt forgalomba hoztatnak, a hatóságilag oltalmazott árujeiméket melyen „Dietrich és Gottschlig” név okvetlen kell hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

Figyelem! B-Gyarmaton egyedül ELFER FERENCZ-nél a „vörös rákhoz” czímetett vendéglőbenkapható.

GOLDMANN BENJÁMIN

órák, arany-ezüst műves vésnök, ékszerész és optikus
Balassa-Gyarmaton.

Tisztelettel ajánlom a helybeli és vidéki n. é. közönség szíves figyelmébe és partfogásába, Balassa-Gyarmaton a „Kossuth” utcában levő dúsan felszerelt raktáramat.

Nalam nagy választékban a legkieszebb és legjobb kiállításban kaphatók, ugyszintén vidékről posta útján megrendelhetők mindennemű ókzerek, közönséges- és luga fall órák, arany ezüst férfi és női zseborák, arany, ezüst lánczok, gyűrűk karperecek, medallionok, melltűk, pecsétnyomók, stampligák, monogrammak, mindennemű china ezüst ékzerek és díszlágyak, szemüvegek, homrörök és más optikai szerek stb. stb., ugyanesak nálam bűmészekhez előnyomatok is eszközöltnének.

Alkalmidm tisztelettel tudatom, miszerint fizetésemben nemcsak készpénzzel, de részlettelzésre is eszközöltnék bevásárlások és pedig nem felemeltet árak mellett.

Üzemetet és magamat midőn a n. é. közönség szíves figyelmébe és partfogásába ajánlom, tisztelettel kérem a velem szemben már 17 év óta tanusított bizalmat továbbra is fenntartani.

Kiváló tisztelettel:
Goldmann Benjámín.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legalkéletesebbnak elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegok szatados rendszerűek, rendkívüli érsékeny és telosulylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontoság és könnyű kezelésküvel fogva az uszok világhírlállásokon első díjat nyert legkieszebb mérlegok.

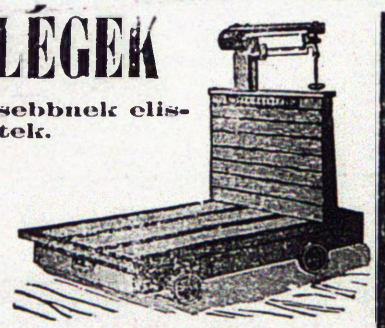
A jutányos árakban -- melyek súlyokkal számított tisedes mérlegok áráinál nem magasabbak -- a hitelesítés, cseománál és vasutra való feladás költségét befoglalatlant. Gazdasági eszközök mérlegok, valamint machamérlegok a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- s gépgyára John Block vezérigazgató

BUDAPEST, Andrassy út 23.

Arjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest -- K.-Megyer.

231—889. A Hírdetmény.

A nagymélt. m. kir. kármunka és közlekedési minisiterium az 1889 évi aprilis hó 17 én kelt 9399 számú rendeletével a nagyszombat krakól Államát 119. 120 km. szakaszon lévő 119. számú boltzított köhid újból való helyreállítását 1822 fnt 84 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkalátok fogamatossításának hivatalos czéljából az 1889 május hó 9-ik napjának d. e. 10 órájára a Hont vármegyei m. kir. Államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajtótúli versenyárgyalás hirdettetik.

A versenyen résztvevők felhívatlant, hogy a fentebbi munkalátok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, a részletes feltételekben előírt 5 százalévi bántalmazással ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkalatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett megy. kir. Államépítészeti hivatalnál, a rendez hivatalos órákban naponta megtekinthetők. Vállalkozók tartoznak ajánlatukban az előegedoi szándékolt összeget az engedélyezett költség összeg után számítandó százalékokban számjegyekkel és betűkkel is kifejezni.

Kelt Ujpegy, 1889. april 23-án.

Hont megyei m. kir. építészeti hivatal.

231—1889. sz. Arverési hírdetmény. hírvonat.

A székényi kir. járásbírósg mint úrv hatóság kshírére teszi, hogy a m. kir. kincstárnak végrehajtónak, Bárány Borhala végrehajtást szenvedő ellen 131 forint 94 kr tőkővetésel és jár. iránti végrehajtási ügyben a székényi kir. járásbírósg területén lévő Varsány községben fekvő, a varányi úr. sz. tükbe A. L. 1—2 sorozat alatt jegyzett ingatlanok felére az Arverési 200 forintban ezenen megállapított kiállítás árban elrendelte, és hogy a fennbb megjelölt ingatlan az 1889. évi június hó 3-ik napján d. e. 10 órákor ezen telektörvény hatóságánál megtartandó nyilvános árverésben, a megállapított kiállítási árón alól is eladatlai fognak.

Arverési szándékunk tartoznak az ingatlanok becsárának 5 %-átílt készpénzben, vagy az 1889. évi LX. t. cz. 42. §-ában jellelt árvalommal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3311. sz. a. hett idaszegymisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovaiképes értékpapírban a kiállított kezhes letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bántáponnak a bíróság nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályozott elismervényt állapíttatati.

Kelt Székényben a kir. járásbírósg mint úrv hatóságnál 1889. évi október hó 18-án.

Üzlethelyiségem változtatása

folytán, dúsan felszerelt raktáromon lévő, s ezek közt, már az 1889-ik évi idényre utjonan érkezett áruimat, f. é. június hó 1-jéig, a beszerzési árón alól eláraslom, m. p. a legújabb ruhakelméket, színes és fekete cischmir, terno és creposzveteket, valódi csomanissl udonságokat creton tole és zephírbén, mely utóbbiaknak kizárólagos, helybeli raktárát bírom, továbbá valódi runburgi, hollandi, crás és czerna vásznakat, valódi Chroll fele chifonokat, damise grakít, nímngót, czerna és vászón knaviszokat, Oxfordokat, zsmör-piquet és atla-zbar-cheteket, úrülkőzket, abaszókat, kivitelititket és szavítatit ágyterítiket és pipiankat, butorszőveteket és szőszöket, jutás-csipo fájpyitit, f. és szabáskészítők fehér és színes zsebkendiket, selymekendket mindenféle bűs és dzsúrúkat, szalagokat és cipőket, himzűsöket, czírnák és gonbókat, valódi színes és fehér pottendortit és Hamschid kő ő pamutokat, keszmeit és férfi felhőrműket, gallér és kszölöket, a legújabb divatú nyakkendöket, fűzket kész kőtyöket, nap és esernyöket, női és férfi harisnyákat, kiztyöket, gamaschnit és sziczipóket (gallosim), amerikai bír és parquettelk utazó takarókat s Plüdekot bóröndöket és valódi amerikai varrógépeket.

Videkre mintákat, bérmentve és ingyen küldök és megrendeléseket pontosan teljesítek, teljes tisztelettel:

Himmler Mór

Guteza a görög n. e. teplotmal szemkölt.

